

סקר ציפיות בתעשייה

לחודשים אוקטובר-דצמבר 2023

תקציר מנהלים

תחזית לרבעון האחרון:

התעשיינים צופים מאזן נטו שלילי של 1%

התעשיינים צופים מאזן נטו שלילי של 2%

התעשיינים צופים מאזן נטו שלילי של 3%

התעשיינים צופים מאזן נטו חיובי של 4%

התעשיינים צופים מאזן נטו חיובי של 3%

צפי להתכווצות בתפוקה, מועסקים ובהשקעות

ברבעון השלישי של 2023:

מאזן נטו שלילי של 9% (36% דיווחו על ירידה)

מאזן נטו שלילי של 5% (21% דיווחו על ירידה)

מאזן נטו שלילי של 13% (38% דיווחו על ירידה)

מאזן נטו שלילי של 7% (30% דיווחו על ירידה)

מאזן נטו שלילי של 5% (19% דיווחו על ירידה)

נסיגה בתפוקה ומועסקים לעומת התרחבות בהשקעות

תפוקה

מועסקים

מכירות לשוק המקומי

משלוחי יצוא

השקעות

פעילות רב לאומית בחו"ל

קבלת אשראי חדש

המגמה נמשכת: 32% מהתעשיינים דיווחו על קושי

מדד מפעלים גדולים

ירידה של 5% לעומת הרבעון הקודם

שמירת מסגרת אשראי קיימת

המגמה נמשכת: 40% מהתעשיינים דיווחו על קושי

מדד מפעלים קטנים ובינוניים

צמיחה של 0.4% לעומת הרבעון הקודם

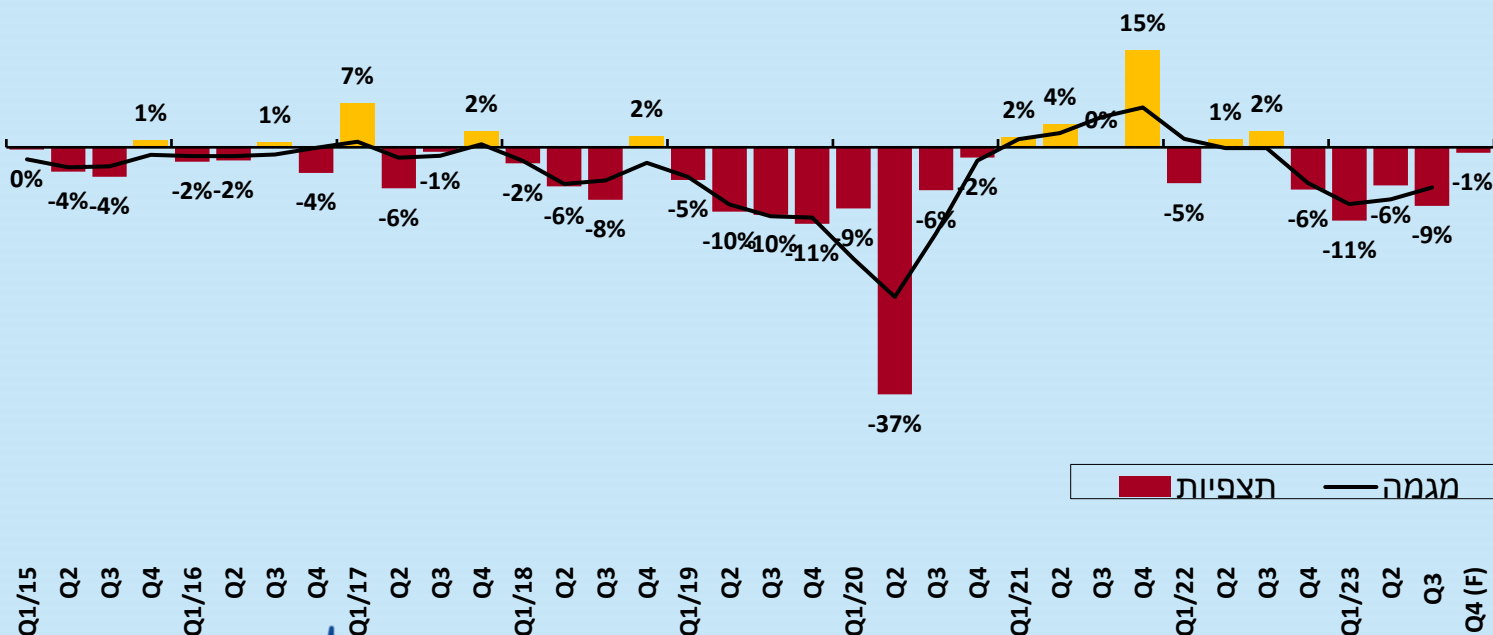

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

תפוקת התעשייה

תפוקת התעשייה, 2015-2023
מאזן נטו

- 36% דיווחו על ירידה בייצור, 27% על עלייה בייצור, ו-37% נוספים דיווחו כי אין שינוי.

- ברבעון השלישי של 2023 נרשמה נסיגה בתפוקת התעשייה: דיווחי התעשיינים מצביעים על מאזן נטו¹ שלילי של כ-9%, זאת לאחר מאזן נטו שלילי של כ-6% ברבעון השני של 2023.

- כמו כן, חלה נסיגה בניצולת הציוד בתעשייה: מאזן נטו¹ שלילי של כ-13%, זאת לאחר התכווצות של כ-6% במאזן נטו בסקר הקודם. כמו כן, דווח על התכווצות מלאי המוצרים המוגמרים עם מאזן נטו¹ שלילי של כ-2.7%, ובנוסף ירידה במלאי חומרי הגלם עם מאזן נטו שלילי של כ-4%.

- לרבעון האחרון של 2023 צופים התעשיינים ירידה בתפוקתם, תוך האטה בקצב: מאזן נטו חזוי² שלילי של כ-1%.

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

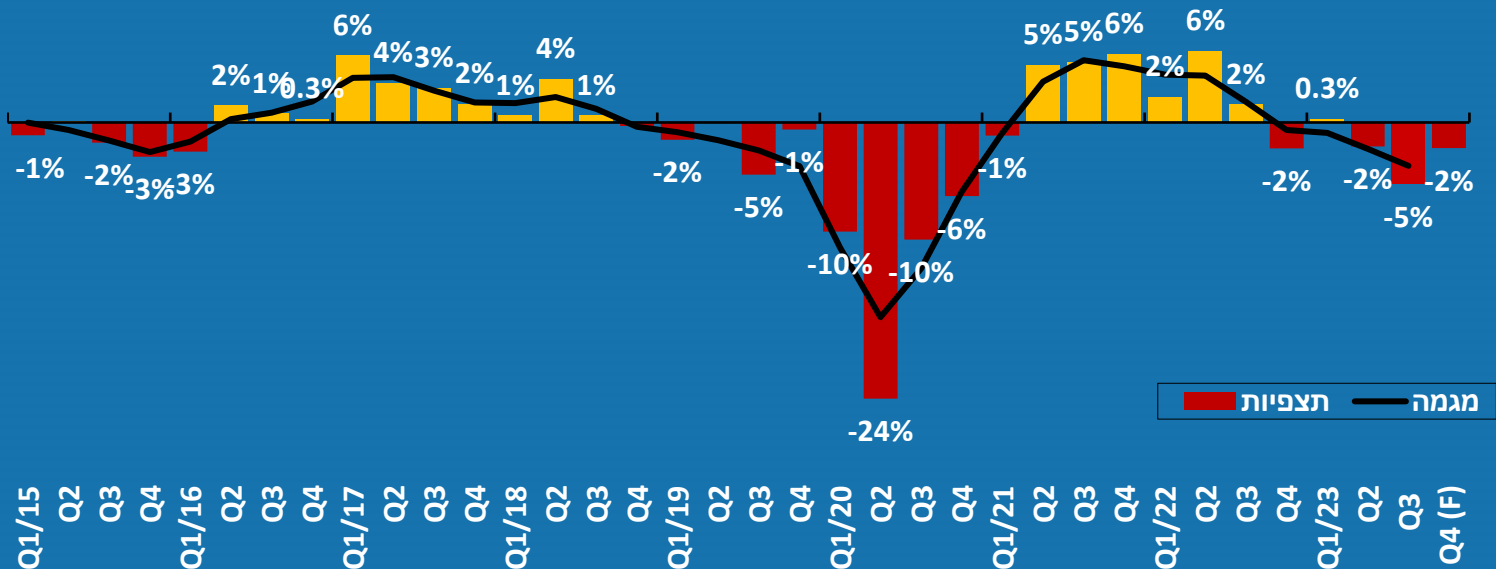
[1] מאזן נטו = שיעור המדווחים על עלייה פחות שיעור המדווחים על ירידה, משוקלל בהתאם לעוצמת השינוי.

[2] מאזן נטו חזוי, מנוכה מקדם ההטייה, הנגזר ממוצע הפערים בעשור החולף (2010-2019) בין תחזיות התעשיינים לדיווחיהם בפועל, ראה הסבר לגבי מקדם ההטייה בנספח מתודולוגי.

מועסקים בתעשייה

מועסקים בתעשייה, 2015-2023
מאזן נטו

- 13.5% דיווחו על עלייה במועסקים, כ-21% על ירידה, וכ-66% נוספים דיווחו כי אין שינוי.

- ברבעון השלישי של 2023 מספר המועסקים בתעשייה ירד: דיווחי התעשיינים מצביעים על מאזן נטו שלילי של כ-5%, זאת בהמשך למאזן נטו שלילי של כ-2% ברבעון השני של השנה.

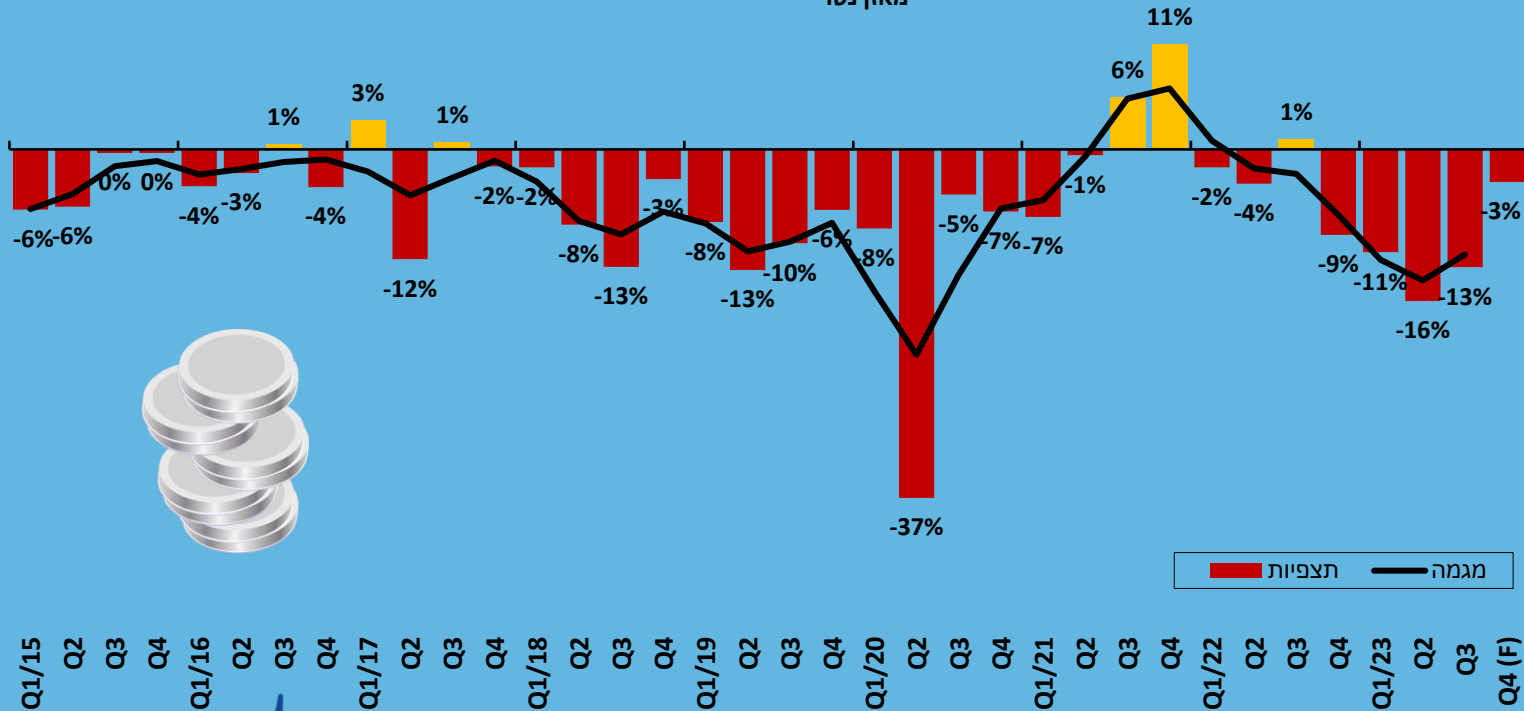
- במקביל, הקושי בגיוס עובדים מקצועיים לתעשייה נמשך: אחוז התעשיינים המדווחים על קושי ברבעון השלישי של 2023 עמד על כ-83%, בהמשך לשיעור של כ-85% ברבעון השני של השנה.

- להערכת התעשיינים, ברבעון האחרון של 2023 צפויה ירידה נוספת במצבת העובדים בתעשייה: מאזן נטו שלילי חזוי של כ-2%.

מכירות לשוק המקומי

מכירות לשוק המקומי, 2015-2023
מאזן נטו

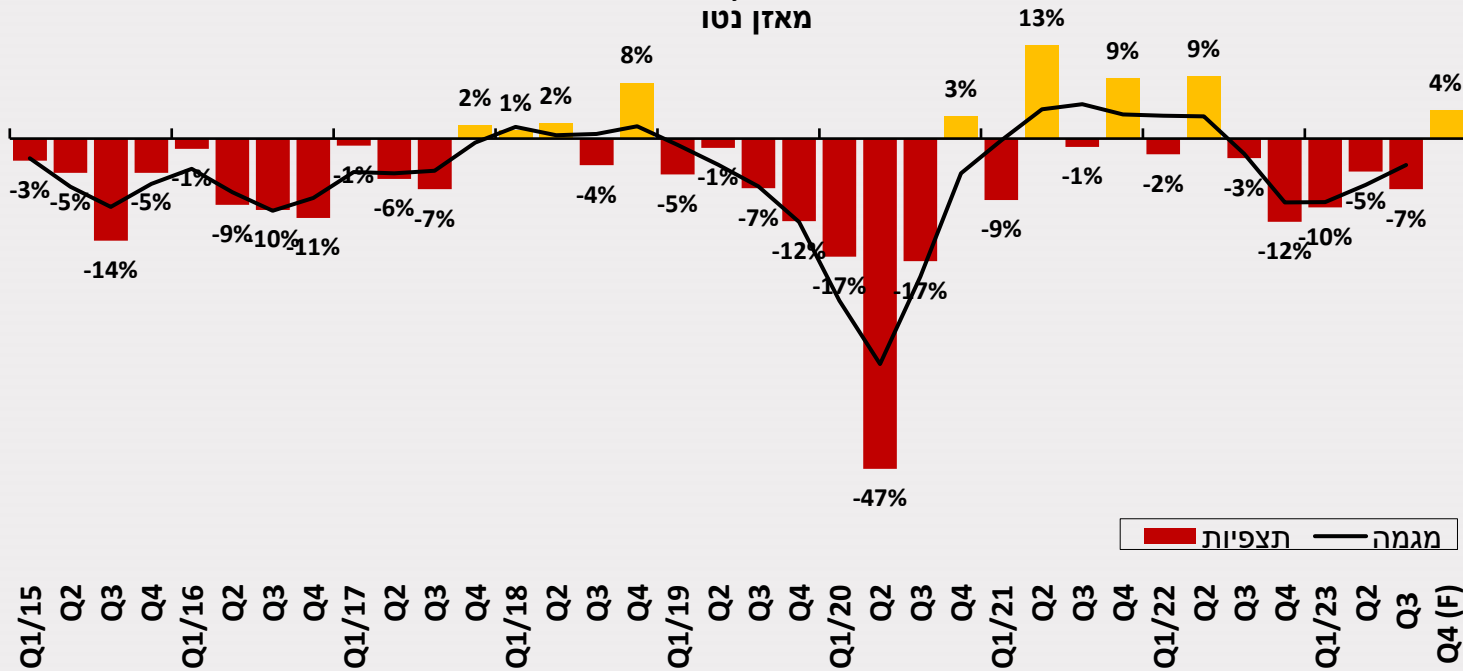
- בסך הכל, 27% דיווחו על עלייה במכירות לשוק המקומי, לעומת 38% שדיווחו על ירידה, 35% נוספים דיווחו שאין שינוי.

- ברבעון השלישי של 2023 המשיכה מגמת הירידה במכירות התעשייה לשוק המקומי: מאזן נטו שלילי של כ-13%, זאת לאחר מאזן נטו שלילי של כ-16% בסקר הקודם.

- לרבעון האחרון של 2023 צופים התעשיינים המשך התמתנות במכירות לשוק המקומי, תוך האטה בקצב: מאזן נטו חזוי שלילי של כ-3%.

משלוחי יצוא

משלוחי יצוא, 2015-2022
מאזן נטו

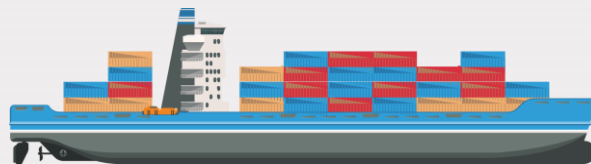
- בסך הכל, 24% דיווחו על עלייה במשלוחי יצוא, 30% על ירידה, ו-64% נוספים דיווחו כי אין שינוי.

- ברבעון השלישי של 2023 חלה התכווצות ביצוא, תוך האצה בקצב: מאזן נטו שלילי של כ-7%, לאחר מאזן נטו שלילי של כ-5% ברבעון השני של השנה.

- לעומת זאת נמשכת ההתרחבות ברווחיות היצוא: מאזן נטו חיובי של כ-11% ברווחיות היצוא, בהמשך למאזני נטו חיוביים של 1-2% ברבעונים קודמים. יצויין כי ברכיב זה נרשם מאזן נטו שלילי באופן רצוף מ-2015 ועד לפני נתוני 3 הסקרים האחרונים, זאת ככל הנראה על רקע פיחות השקל מתחילת השנה.

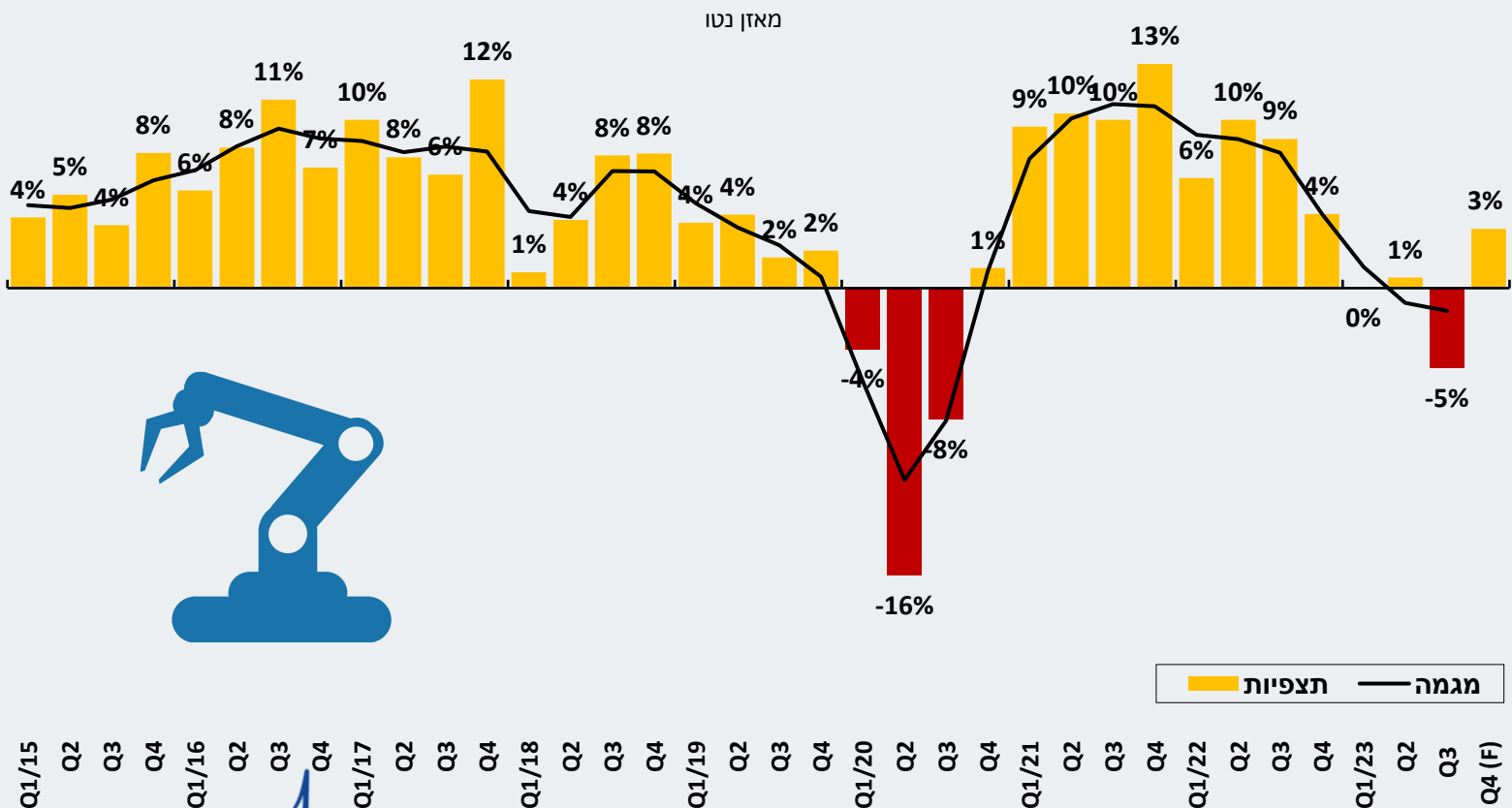
- לרבעון האחרון של 2023 צופים התעשיינים צמיחה במשלוחי היצוא: מאזן נטו חיובי חזוי של כ-4%.

- הגורמים העיקריים שבלמו את צמיחת היצוא לפי דירוג היצואנים הם: עלויות ייצור מקומיות, מחירים בינלאומיים, קשיי שיווק וחדירה לשווקים, ביקושים עולמיים, ופריון העבודה.

השקעות בתעשייה

השקעות בתעשייה, 2015-2023

- בסך הכל, 16% דיווחו על עלייה בהשקעות בתעשייה, 19% על ירידה, ו-65% נוספים דיווחו כי אין שינוי.

- ברבעון השלישי של 2023 חלה ירידה בהשקעות התעשייה בנכסים קבועים: מאזן נטו שלילי של כ-5%. בבחינת נתוני המגמה, ניכר כי מגמת הירידה במאזן הנטו של השקעות התחילה ונמשכת מתחילת 2022.

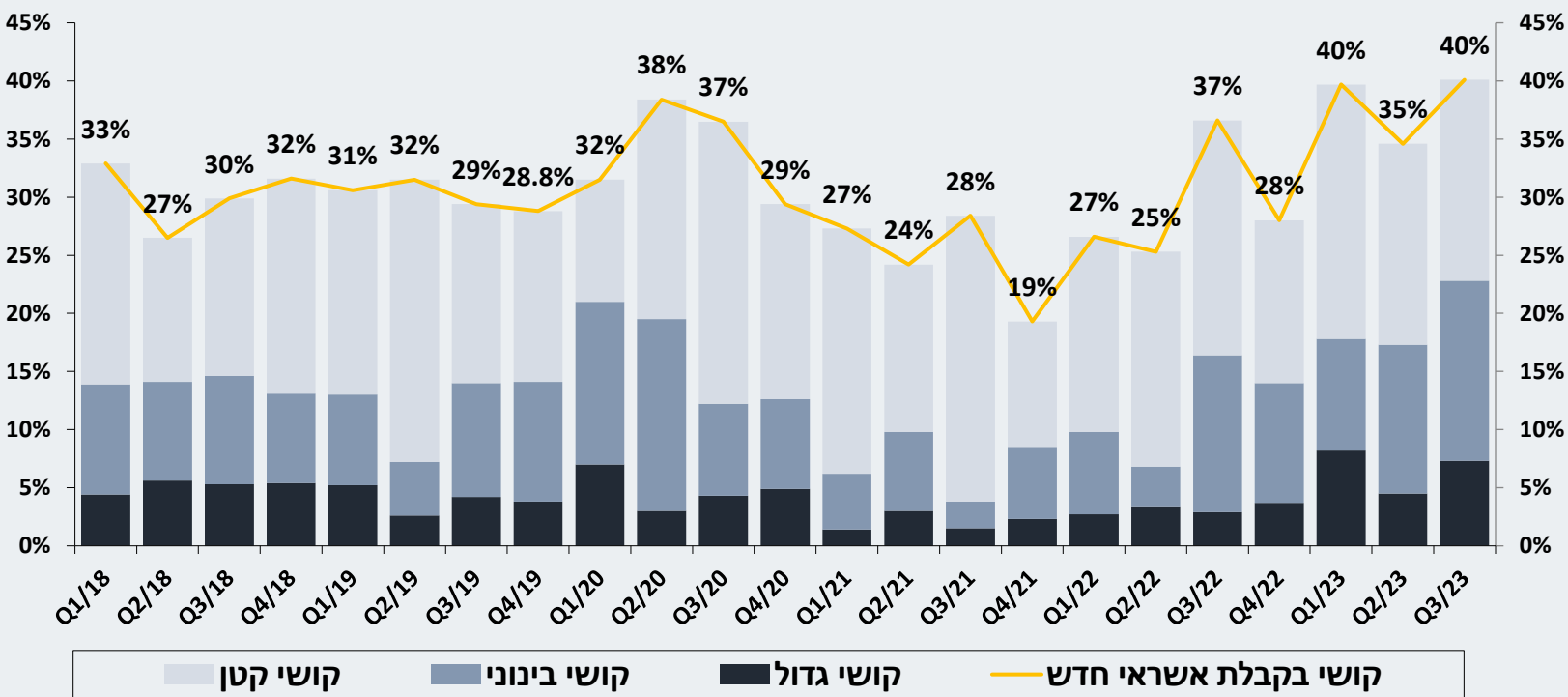
- דיווחי התעשיינים מצביעים על עלייה בהוצאות המימון הריאליות: מאזן נטו חיובי של כ-24% בתקופה הנסקרת, זאת בהמשך לעלייה בסקר הקודם, בו נרשמה עלייה של כ-33%, זאת על רקע עליות הריבית בארץ ובעולם.

- לרבעון האחרון של 2023 צופים התעשיינים צמיחה קלה בהשקעות התעשייה: מאזן נטו חזוי של כ-3%, זאת לצד צפי התעשיינים להמשך עלייה בהוצאות המימון הריאליות, תוך האטה בקצב: מאזן נטו חזוי חיובי של כ-19%.

אשראי בתעשייה

קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת

- ברבעון השלישי של 2023 נמשך הקושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת: 40% מהתעשיינים דיווחו על קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת*, זאת לאחר שיעור של 35% שדיווחו על כך ברבעון השני של השנה. באופן כללי, ניכר כי החל מהרבעון האחרון של 2021, הקושי הזה הולך וגובר, כאשר ברבעונים האחרונים הדיווח על 'קושי גדול' עלה.
- בניכוי התעשיינים שכלל אין להם צורך בשמירה על מסגרת אשראי קיימת**, שיעור התעשיינים שדיווחו על קושי עומד על 54% ברבעון השלישי של השנה, זאת לאחר שיעור של 46% ברבעון השני של 2023.

התאחדות
התעשיינים
בישראל

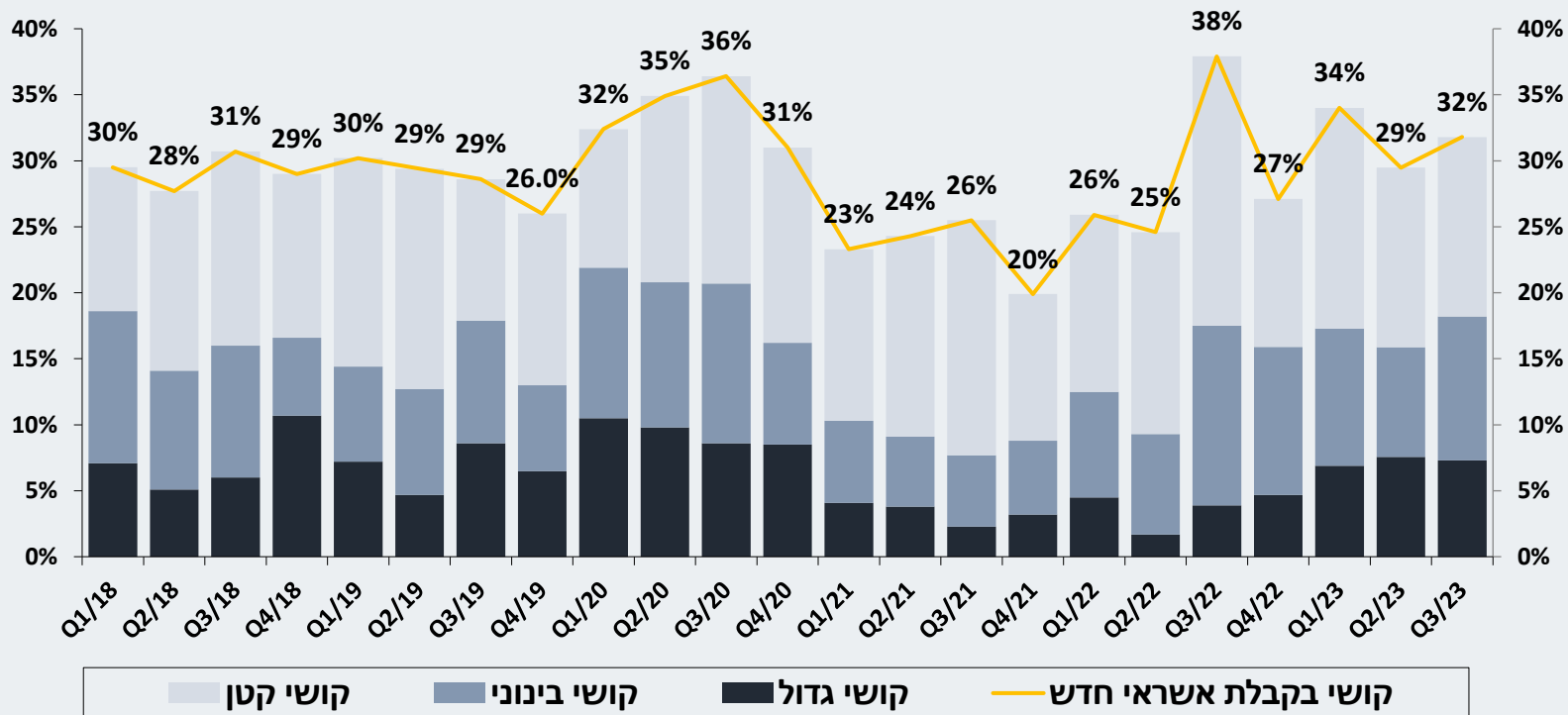
אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

התעשיינים נשאלו האם יש להם קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת, כאשר היה ניתן לבחור מבין התשובות הבאות: קושי גדול, קושי בינוני, קושי קטן, אין קושי ואין צורך. * אחוז התעשיינים שסימנו קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת מסך העונים על השאלה. ** אחוז התעשיינים שסימנו קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת מסך התעשיינים שדיווחו שיש צורך בשמירה על מסגרת אשראי.

אשראי בתעשייה

קושי בקבלת אשראי חדש

- ברבעון השלישי של 2023 נמשך הקושי בקבלת אשראי חדש: 32% מהתעשיינים דיווחו על קושי בשמירה על קבלת אשראי חדש*, זאת לאחר שיעור של 29% שדיווחו על כך ברבעון השני של השנה. באופן כללי, ניכר כי החל מהרבעון האחרון של 2021, הקושי הזה הולך וגובר, כאשר ברבעונים האחרונים הדיווח על 'קושי גדול' עלה.
- בניכוי התעשיינים שכלל אין להם צורך בקבלת אשראי חדש**, שיעור התעשיינים שדיווחו על קושי עומד על 49% ברבעון השני של השנה, זאת לאחר שיעור של 41% ברבעון הראשון של 2023.

התאחדות
התעשיינים
בישראל

אגף כלכלה

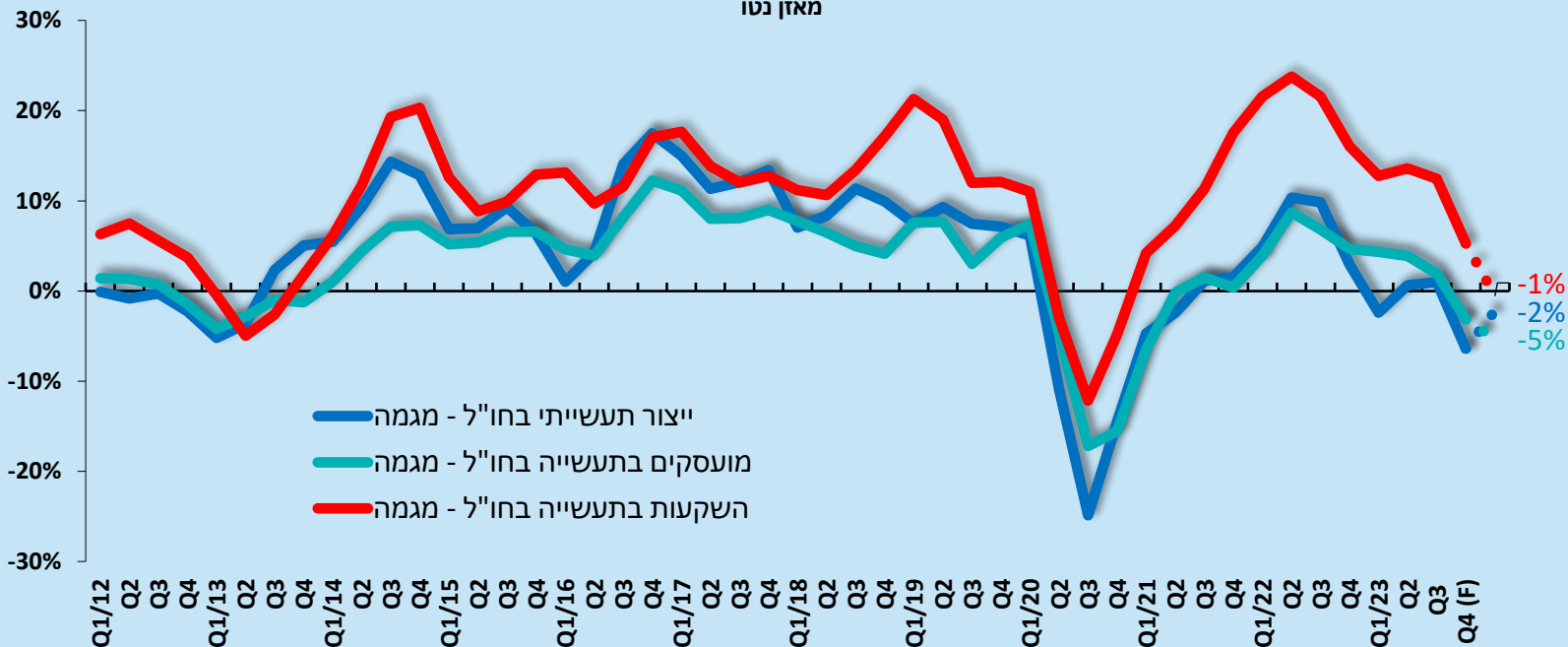
המחלקה למחקר כלכלי

התעשיינים נשאלו האם יש להם קושי בקבלת אשראי חדש, כאשר היה ניתן לבחור מבין התשובות הבאות: קושי גדול, קושי בינוני, קושי קטן, אין קושי ואין צורך. * אחוז התעשיינים שסימנו קושי בקבלת אשראי חדש מסך העונים על השאלה. ** אחוז התעשיינים שסימנו קושי בקבלת אשראי חדש מסך התעשיינים שדיווחו שיש צורך בקבלת אשראי חדש.

הפעילות הרב לאומית

הפעילות הרב לאומית בחו"ל, 2012-2023
מאזן נטו

- ברבעון השני של 2023 חלה נסיגה בתפוקת המפעלים בחו"ל: מאזן נטו שלילי של כ-18%, זאת לאחר מאזן נטו חיובי של כ-13% ברבעון השני של השנה, בעוד בשנת 2022 נרשם מאזן נטו חיובי ממוצע של כ-5%.

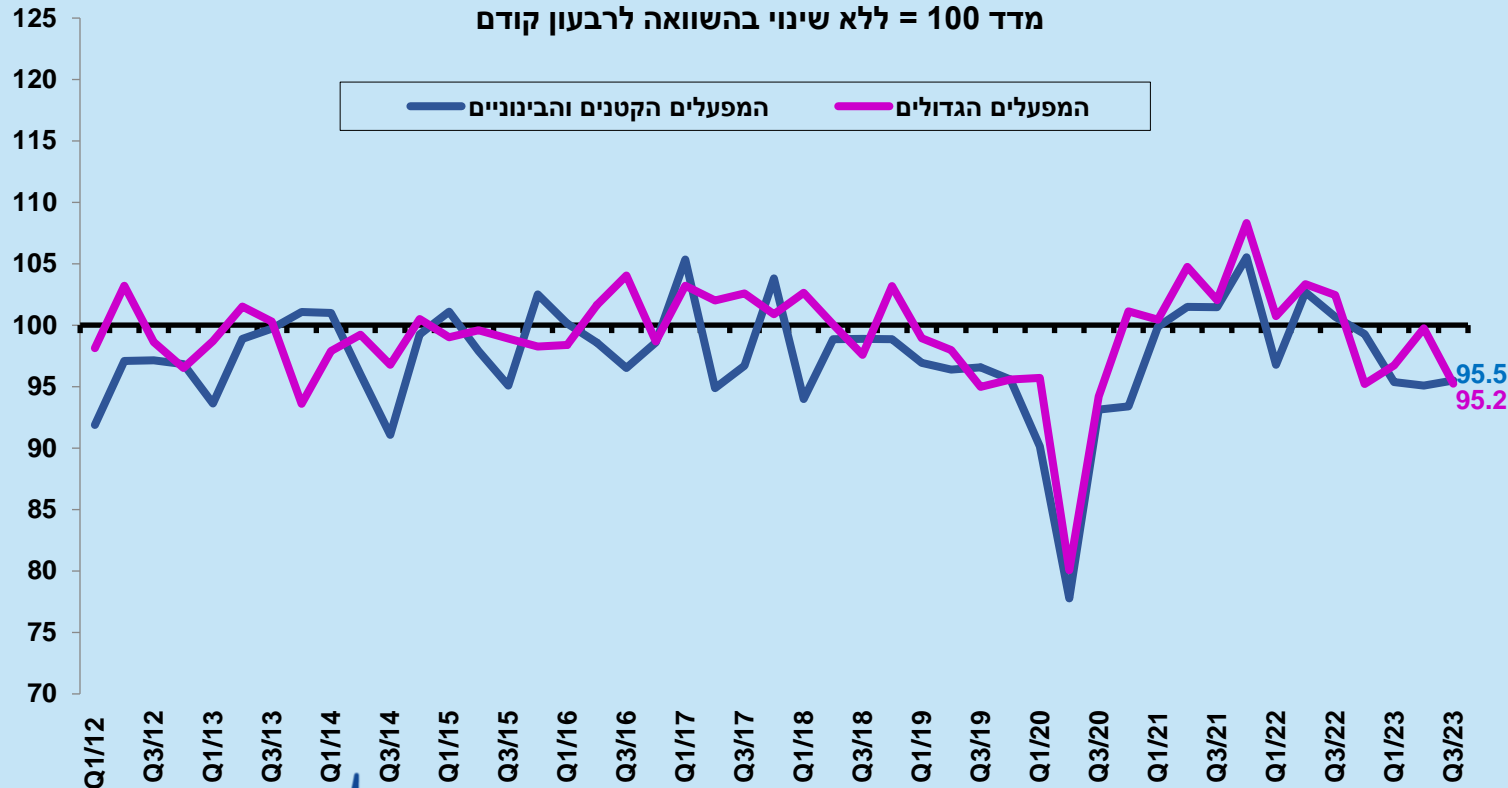
- במקביל, נרשמה התכווצות במצבת העובדים בחו"ל: מאזן נטו שלילי של כ-7% ברבעון השלישי של 2023, זאת לאחר התרחבות של 6% ברבעון הקודם.

- לעומת זאת, עליה חלה בהשקעות המפעלים בחו"ל, תוך האטה בקצב: מאזן נטו חיובי של כ-2% ברבעון השלישי של 2023, לאחר מאזן נטו חיובי בשיעור של כ-17% ברבעון הקודם.

- לרבעון האחרון של 2023 צופות חברות התעשייה הרב-לאומיות נסיגה בפעילותן בחו"ל: ירידה במועסקים (מאזן נטו חזוי שלילי של כ-5%), בתפוקה (מאזן נטו חזוי שלילי של כ-2%) וגם בהשקעות (מאזן נטו שלילי חזוי של כ-1%).

מדד המפעלים הקטנים והבינוניים

התפתחות מדד המפעלים הקטנים והבינוניים אל מול המפעלים הגדולים
מדד = 100 ללא שינוי בהשוואה לרבעון קודם

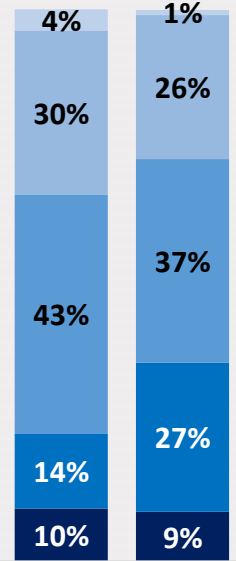
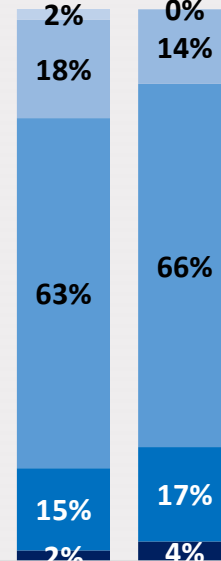
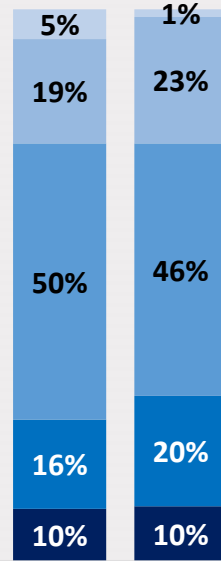
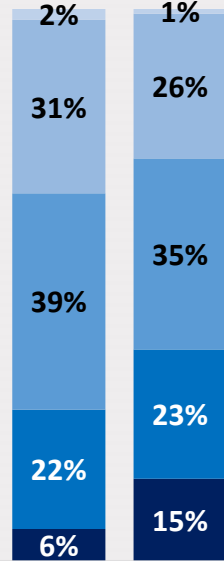
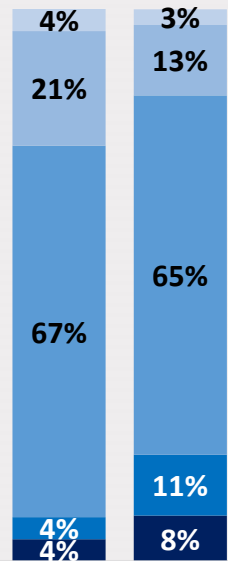
- ברבעון השלישי של 2023 מדד המפעלים הקטנים והבינוניים הגיע לרמה של 95.5 נקודות, עליה מזערית של כ-0.4% לעומת הרבעון הקודם. דיווחי התעשיינים מצביעים על ירידה בכלל רכיבי המדד: מאזן נטו שלילי של כ-9% במשלחי היצוא, של כ-7% בתפוקה ושל כ-6% במועסקים ובהשקעה.

- בבחינת מדד המפעלים הגדולים נרשמה נסיגה של כ-5% לעומת מדד הסקר הקודם, והמדד עומד כרגע על 95.2 נקודות. בבחינת רכיבי המדד עולה כי כלל רכיביו רשמו התכווצות ביחס לרבעון הקודם. דווח על מאזן נטו שלילי של כ-10% בתפוקה, של כ-5% בכל אחד מהרכיבים מועסקים ומשלחי היצוא, ושל כ-3% בהשקעה.

נספחים

התפלגות המשיבים בסקר ציפיות לפי אינדיקטורים עיקריים
השוואה רבעון שלישי 2023 לרבעון שלישי 2022

רבעון שלישי 2022 רבעון שלישי 2023

רבעון שלישי 2022 רבעון שלישי 2023

רבעון שלישי 2022 רבעון שלישי 2023

רבעון שלישי 2022 רבעון שלישי 2023

רבעון שלישי 2022 רבעון שלישי 2023

השקעות

מכירות בשוק המקומי

משלוחי יצוא

מועסקים

יצור

עלייה ניכרת עלייה קטנה אין שינוי ירידה קטנה ירידה ניכרת

נספח מתודולוגי - מקדם ההטייה

מקדמי ההטייה, באחוזים

(מקדם חיובי = נטייה לאופטימיות יתר, מקדם שלילי = נטייה לפסימיות)

פרמטר	תפוקה	יצוא	שוק מקומי	מועסקים	השקעות
סה"כ תעשייה	5.4	4.9	4.8	-0.5	-0.7

החל משנת 2014 מבצע אגף המחקר הכלכלי ניכוי של מקדם ההטייה למאזני הנטו המתקבלים מתחזיות התעשיינים, זאת מאחר שבמשך תקופה ארוכה נמצאה הטייה של תחזיות התעשיינים בסקר הציפיות אל מול הדיווחים בפועל. לגבי רוב הפרמטרים, נמצאה הטייה זו חיובית, כלומר נטייה לאופטימיות יתר, ובמיעוטם נמצאה נטייה לפסימיות.

מקדם ההטייה - הפער הממוצע בעשור החולף³ שנמצא בין מאזן הנטו של תחזיות התעשיינים⁴ למאזן הנטו של דיווחיהם בפועל לאותו רבעון.

[3] מהרבעון הראשון של 2009 עד לרבעון האחרון של 2018.

[4] אחוז התעשיינים המדווחים על גידול, פחות אחוז המדווחים על נסיגה, משוקלל לפי עוצמת השינוי המדווחת.

בדבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות המחלקה למחקר כלכלי

אלה גורביץ', מנהלת המחלקה
ellag@industry.org.il | 03-5198810
פלג סהר, כלכלן המחלקה
pelegs@industry.org.il
יעל גרטנר, כלכלנית המחלקה
yaelg@industry.org.il